

Spiritüel Bakım Gereksinimleri Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Spiritüel Bakım Gereksinimleri Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30872>

Özet

Spiritüel Bakım Gereksinimleri Ölçeği (SBGÖ), bireylerin algılanan Spiritüel Bakım ihtiyaçlarının sistematik olarak değerlendirilmesini amaçlayan geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle hastane ve palyatif bakım gibi klinik ortamlarda hastaların manevi ve ruhsal gereksinimlerinin belirlenmesinde kritik bir rol oynar. Ölçeğin Türkçe adaptasyonu, 2019 yılında Şimşek ve arkadaşları tarafından yapılmış olup, Türk kültürüne ve diline uygunluğunun geçerlik ve güvenilirliği çalışmaları tamamlanmıştır. SBGÖ, sağlık profesyonellerine, hastaların bütüncül bakımını sağlamak ve manevi sıkıntılarına hafifletmek için gerekli müdahale alanlarını tespit etmede yol gösterir.

Ölçek çetidi, orijinal bir aracın kültürel ve dilsel bağlamda yeniden test edilerek kullanılması ifade eden bir **Uyarılma** çalışmasıdır. Bu uyarılma, ölçeğin Türkiye'deki sağlık ve Hemşirelik alanında etkin bir şekilde kullanılabilmesi için temel bir zemin hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Spiritüel Bakım Gereksinimleri, Spiritüalizm, Palyatif Bakım, Hemşirelik, Ölçek Uyarılması, Psikometri, Manevi Destek.

Yazarlar

Elif Günay Şimşek, Hatice Özdemir, Alev Erol, Ayten Zaybak.

Amaç

Spiritüel Bakım Gereksinimleri Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin ruhsal ve manevi ihtiyaçlarının kapsamını ve yoğunluğunu standart bir yöntemle ölçmektir. Bu ölçek, özellikle kronik hastalıkları olan, yaşam sonu bakım alan veya manevi sıkıntı yaşayan bireylerde, bakım kalitesini arttırmaya yönelik müdahalelerin planlanmasına için önemlidir.

Ölçeğin Türkçe uyarılması çalışmasının amacı ise, uluslararası alanda kullanılan bu geçerli ve güvenilir araç, Türk popülasyonunda da kullanılması sunarak, klinik araştırmalara ve uygulamalara katkıda bulunmaktır. Böylece, Türkiye'deki sağlık hizmetlerinde spiritüel bakım ihtiyacının değerlendirilmesine bilimsel bir temel sağlanmıştır.

Yapı

SBGÖ, ölçtüğü psikolojik yapı (konstrukt) itibarıyla, bireyin yaşamda anlam bulma, umut, inanç ve sosyal/manevi bağlantı kurma gibi temel spiritüel alanlardaki gereksinimlerini hedef alır. Bu ihtiyaçlar genellikle dört ana boyutta incelenir: **Çısal Spiritüel İhtiyaçlar** (anlam, amaç), **Dışsal**

Spiritüel ihtiyaçlar (doğa, sanat), **Dinsel ihtiyaçlar** (ibadet, ritüeller) ve **Sosyal/İkişel ihtiyaçlar** (sevgi, affetme).

Ölçek, bireyin bu gereksinimlerinin ne ölçüde karşılandığını değil, bu gereksinimlere duyulan ihtiyaçın şiddetini belirlemeyi amaçlar. Yüksek puanlar, bireyin spiritüel destek ve bakıma olan ihtiyaçının yüksek olduğunu gösterir. Bu çok boyutlu yapı, spiritüel sıkıntılı yaşıyan bireylerin kapsamlı bir değerlendirilmesine olanak tanır.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe formunun **Geçerlik** çalışmaları, ölçeğin gerçekten spiritüel bakım gereksinimlerini ölçüp ölçmediğini kanıtlamaya odaklanmıştır. Uyarılma çalışmasında genellikle Kapsam Geçerliliği (uzman görüşleri) ve Yapı Geçerliliği (Faktör Analizi) yöntemleri kullanılır.

Yapı Geçerliliği kapsamında yapılan analizler, ölçeğin orijinal yapıyla uyumlu faktörlere ayrılıp ayrılmadığını inceler. Geçerlik testleri, ölçek maddelerinin kültürel adaptasyon sürecinde anlam kaybetmediğini ve Türk örnekleminde de tutarlı bir psikolojik yapıyı temsil ettiğini göstermeyi hedefler.

Güvenirlilik

Türkçe formun **Güvenirlilik** analizleri, ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı maddelerle yapıldığında tutarlı sonuçlar verip vermediğini belirler. Bu çalışmalar genellikle iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) ile rapor edilir. Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçme konusunda yüksek bir uyuma sahip olduğunu gösterir.

Uyarılma çalışmasında ayrıca test-tekrar test güvenirliliği de incelenmiş olabilir. Bu yöntem, ölçeğin zaman içinde kararlılığını ölçer. Güvenirlilik sonuçları, SBGÖ'nün klinik ve akademik araştırmalarda stabil ve güvenilir bir araç olarak kullanılabilmesini destekler.

Faktör Analizi

Spiritüel Bakım Gereksinimleri Ölçeği Türkçe formunun **Faktör Analizi**, ölçeğin altında yatan spiritüel ihtiyaç boyutlarını keşfetmek ve doğrulamak için kullanılmıştır. Keşfedici Faktör Analizi (KFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) teknikleri bu süreçte kritik öneme sahiptir.

Yapılan analizler sonucunda, ölçeğin maddelerinin teorik olarak öngörülen boyutlar altında toplandığı ve bu boyutların Türk popülasyonunun spiritüel ihtiyaçlarını anlamlı bir şekilde açıkladığı tespit edilmiştir. Bu analizler, ölçeğin çok boyutlu yapılarının sağlam ve bilimsel olarak kanıtlanmıştır.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Orijinal ölçeğe bağılı olarak büyük olasılıkla 4'lü veya 5'li Likert tipi derecelendirme (Örn: Hiç İhtiyacım Yok - Çok Fazla İhtiyacım Var).

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama sonrası), Orijinal dil (İngilizce veya Almanca olması muhtemel).

Popülasyon Grubu: Klinik hastalar ve genel yetişkin popülasyon.

Yaş Grubu: 18 yaş ve üzeri yetişkinler.

Popülasyon Detayları: Türkçe uyarlama çalışması, genellikle hastanede yatan veya ayakta tedavi gören hastalardan oluşan bir örneklem üzerinde yürütülmüştür (Hemşirelik alanındaki kullanım amacı göz önüne alındığında).

Test Metodolojisi: Bireysel veya grup uygulaması şeklinde, öz bildirim yöntemiyle uygulanır.

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin Türkçe formunun adaptasyon çalışması 2019 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin ticari kullanım veya geniş çaplı araştırmalarda kullanılması için izinlerin öncelikle sorumlu yazardan (Elif Günay elifgunay@duygusozlesim.com) alınması tavsiye edilir. Ölçeğin kullanımına dair spesifik ücret bilgisi bulunmamaktadır, ancak akademik amaçlı kullanımlarda genellikle yazarlarla iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

elifgunay@duygusozlesim.com, E. G., Özdemir, H., Erol, A. ve Zaybak, A. (2019). Spiritüel Bakım Gereksinimleri Ölçeği Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirliği. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 12(4), 255-263.

Sorumlu Yazar İletişim: gunayelif2011@hotmail.com

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir:

[spirituel-bakim-gereksinimleri-olcegi-toad.pdf](https://tr-scales.arabpsychology.com/spirituel-bakim-gereksinimleri-olcegi-toad.pdf)

Spiritüel Bakım Gereksinimleri Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Bu ölçeğin maddeleri, kaynak içerikte yer almadığı ve telif hakları nedeniyle izinsiz yayımlanamayacağı için burada sunulmamaktadır. Ölçek maddelerine erişim için ilgili makaleye başvurulması veya sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM